

قدم نورسیده مبارک

پدر و مادر عزیز:

نوزاد دلبندتان برای داشتن یک زندگی سالم به مراقبت و دقت شما نیازمند است.

با انجام یک آزمایش ساده از پاشنه پا در 3 تا 5 روزگی نوزاد میتوانید از عقب ماندگی ذهنی ناشی از دوبیماری فنیل کتونوری و کم کاری مادرزادی تیروئید پیشگیری کنید.

بیماری فنیل کتونوری یا P K U (پی کی یو)

پروتئین ها از مواد ضروری برای رشد بدن هستند و فنیل آلانین در ترکیب پروتئین ها وجود دارد. با تغذیه مواد پروتئینی مثل شیر مادر، شیر خشک، گوشت، تخم مرغ و ...، فنیل آلانین وارد بدن می شود. بدن افراد مبتلا به علت نقص ارثی، قادر به هضم فنیل آلانین نمی باشد. عدم هضم این مواد باعث افزایش آن در بدن شده و نهایتاً با رسوب کردن در مغز به تدریج باعث عقب ماندگی ذهنی می شود. بیماری در بدو تولد نشانه مشخصی نداشته و نوزاد در هفته های اول تولد سالم به نظر می رسد. نداشتن تمایل به خوردن شیر و استفراغ بعد از آن، بروز ضایعات پوستی و جوش در سطح بدن، وجود بوی زننده و نامطبوع در عرق و ادرار، روشن بودن رنگ موهای سر بدون سابقه خانوادگی، تأخیر در شروع تکلم، تأخیر در نشستن و راه رفتن، ناآرام و پر جنب و جوش بودن (بیش فعالی) و **وقوع عقب ماندگی ذهنی پایدار یا بالا رفتن سن** از مهمترین علائم بیماری می باشد.

بیماری کم کاری مادرزادی تیروئید (هیپوتیروئیدی)

تیروئید غده کوچکی است که در جلوی گردن قرار دارد. غده تیروئید در بدن هورمونی تولید می کند که در رشد و نمو و تکامل سلول های بدن مخصوصاً سلول های عصبی مغز نقش مهمی دارد. اگر این هورمون به اندازه کافی تولید نشود، عوارض جبران ناپذیری از قبیل عقب ماندگی ذهنی در نوزاد ایجاد می گردد. تعدادی از علائم، مانند زردی طول کشیده، مک زدن ضعیف، شیر نخوردن به مقدار کافی، کاهش حرارت بدن، اتساع شکم، کبودی در انگشتان دست و پا، مشکلات و زجر تنفسی، وزن نگرفتن، کاهش دفعات دفع مدفوع، یبوست، کاهش فعالیت های نوزاد (بیش از حد آرام)، پوست خشک، زبان بزرگ، صدای گریه خشن و ... در نوزادان مبتلا به هیپوتیروئیدی دیده میشود. این علائم در روزهای اول تولد بسیار کم و غیر اختصاصی بوده و در اکثر موارد تشخیص داده نمی شوند.

اهمیت انجام نمونه گیری :

نمونه گیری به دلیل حمایت های دولتی، ارزان بودن، دردسترس بودن، آسان بودن نمونه گیری، بدون درد و بدون ضایعه بودن روش نمونه برداری (با چکاندن 3 تا 5 قطره ارخون پاشنه پای نوزاد بر روی کاغذ مخصوص) سرعت اعلام نتیجه آزمایش، موثر بودن در تشخیص و پیشگیری؛ توجیه کننده انجام غربالگری در دوران نوزادی می باشد. به خاطر داشته باشید هزینه انجام آزمایش در مقابل هزینه های درمان (هزینه درمانی - آزمایشگاهی - دارویی - کاردرمانی و تهیه مواد غذایی فاقد فنیل آلانین و...) و اطلاع از وضعیت سلامتی نوزاد در طول زندگی بسیار ناچیز است.

والدین گرامی :

رعایت موارد زیر قبل از مراجعه جهت انجام نمونه گیری الزامی می باشد:

- نوزاد باید قبل از مراجعه حداقل به مدت 72 ساعت (سه شبانه روز) با شیر مادر یا شیر خشک تغذیه شده باشد.
- نوزاد باید نیم تا یک ساعت قبل از نمونه گیری با شیر تغذیه شده باشد.
- به دلیل انجام نمونه گیری از پاشنه پای نوزاد، لازم است از لباس مناسب (شلوار و جوراب) برای نوزاد استفاده گردد.

به خاطر داشته باشد :

• نمونه گیری در نوزادان با سابقه بستری در بیمارستان، نوزادان چندقلو، نارس (نوزادانی که قبل از 37 هفته متولد شده اند)، نوزادان با وزن کمتر از 2500 گرم و یا بالای 4000 گرم باید در دو نوبت انجام شود.

• در این موارد:

- نمونه گیری نوبت اول در 3 تا 5 روزگی و نمونه گیری نوبت دوم در 8 تا 14 روزگی نوزاد انجام می شود.

- نمونه گیری نوبت دوم در نوزادان فوق الذکر بدون توجه به نتیجه آزمایش نوبت اول الزامی است.

• نمونه گیری در کلیه مراکز خدمات جامع سلامت شهری و روستایی، پایگاه های سلامت، خانه های بهداشت و در بیمارستان ها (در صورت بستری بودن نوزاد) امکان پذیر است.

• در صورت عدم مراجعه در 3-5 روزگی نوزاد، لطفاً در اولین فرصت به نزدیکترین پایگاه سلامت یا خانه بهداشت مراجعه نماید.

پدر و مادر عزیز:

جهت جلوگیری از وقوع عقب ماندگی ذهنی

آزمایشات دوران نوزادی را جدی بگیرید